

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

11 de Modo & forma ordinationis faciendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

laxas, tota 56. dist. c. 1. de fil. presby. Et tot. Et ca. cum in cunctis de electio. cano. de incestis, 35. q. 3. Nili malimus illos sequi, qui tradunt & religionem ingreſſos illegitimos quoque arcendos ab ordinibus: verum facilius cum illis ab episcopo dispensari, vide glo. explicans hanc questio. in dist. 56. in ver. presbyterorum. Sic Philo Iudeus in decatio. In sacerdote & hominum, inquit, genus examinatur, ut sit incultus, abile, & competens partibus suis corpus vsque-

18 quaque integrum. ¶ Sex t̄ autem rationes adfert Prappositus, cur arceantur illegitimi, Prapposit. in can. 2. 36. dist. & al. quas Hostiensis in sum. de filius presbytero. §. qua est causa. quibus addendus canon si gens Anglorum, 56. distin. Porro dispensatio huic malo medetur, tota 56. distinet. cap. nisi cum pridem. §. persone, de renunti-

19 at. ca. per venerabilem, qui filii legit. ¶ Verum t̄ episcopus in minoribus dispensat, & in beneficiis, quae ab eis possunt teneri: in nominis, nequaquam, c. 1. de filius presby. At in promotione debet nominatim exprimi illa dispensatio natalium: nam promotione ipsa, ad ordines, vel beneficia, quae iustos exigunt natales, non censetur tacite dispensatum, etiam si qui confert ordines, dispensare possit alias expresso, gl. s. late. in c. omni in verb. dispensare, de atit. & qualis, in 6. Dispensabit itaque episcopus in minoribus, & pro canoniam etiam cathedralis ecclesiae, dummodo non sit dignitas, Ioan. Andr. in addit. glo. c. 1. in ver. bona fidei de filius presbyter. in 6. Poterit & sum. pontifex dispensare in omnibus ordinibus & beneficiis, ut non egeamus episcopi tunc ope, c. 2. eod.

20 ¶ Non t̄ ordinatur penitens, can. ex penitentibus, & c. illud. ca. canones, 50. dist. ca. placuit, eod. aut curialis, vt pote rationibus & debitis implicitis, cano. 1. & 2. 53. distin. c. omni, de obligat. ad ratio. ordin. nisi post depolita onera quae continent rationum redditio-

21 nem, d. c. omni. Neque is qui in luxu aliquandiu vixerit, et postea resipuerit. Sic enim scriptum in canonibus Nicephori Confess. li. 2. sur. Orienta. Si quis ad annos viginti & deinceps dissolute & in luxu vixerit, deinde studiosus apparuerit in virtutibus, non ordinetur: si autem enim impollutum est. ¶ Et in summa t̄ probatos & ornatos esse oportet ordinandos a bono testimonio. Sic enim & fieri in ecclesiae nascentis tempore solitum: sicut Lanapridius docet in vit. Alex. Seueri, dum tradit Seuerum Caesarem, ante quam re-
tores procuratoresque ad prouincias regendas mitteret, nomina eorum proponit, hortando populum, vt si quis quid haberet criminis probaret manifestis rebus, si non probaret subiret poenam capitis: dicereque eum graue esse, cum id Iudaei & Christiani facerent in praed. candidis sacerdotibus, qui ordinandi sunt, non fieri in prouinciarum rectoribus, quibus & fortunae committerentur & capita. In sacerdotibus potissimum vitam quoque incontaminatam esse debere docet Deus, dum iussit eos deferre in peccore. חַיִּים וְטָהוֹרִים הָיוּ וְהָיוּ, haurim veeth hathumim id est. inuisiones & puritates Ex od. 28.

22 ¶ Consideramus t̄ etiam in ordinandis aetatis maturitatem, c. cum in cunctis, ca. 7. de electio. In prima tonsura & minoribus aliis ordinibus sufficit, & ab infantiae annis qui septem sunt. l. si infans, c. de iur. delib. quis potest clericatus officio donari, cano. de his quos, 28. dist. ca. in singulis, 77. dist. in acolytatu olim & subdiaconatu 14. d. can. in singulis, aliquando 20 anni requiritur, c. qui canque, 77. dist. Postea in subdiaconatu, 18 annum: in presbyteratu, 25. can. de his, 28. dist. can. vltim. de tempo. ordinat. in 6. clem. fi. de atit. & qualis, apud Clemen. sufficere visum est. ¶ Ordinans puerum t̄ 13. annorum in diaconum a collatione ordinum suspenditur, & ordinatus vsque ad legitimam aetatem ab executione eorundem c. vel non est compos ca. 14. de ten. por. ordin. c. ex ratione, de atit. & qualis. In episcopali ordine, 30. expectandus annus d. ca. cum in cunctis, de elect. Constitutio regia ex consultatione comitorum habitorum Aureliae, in presbyteris creandis statuit triginta annos, cum probitate morum, articulo duodecimo.

24 ¶ Sexus t̄ quoque perpendendus: nam mulieres a sacro ordinis cuiusque caractere arcentur: non enim ordinantur iure Christiano, nec sacra tangere, ca. sacras, 23. dist. nec praedicare, nec confessiones, seu exomologeses peccatorum audire, vel absoluerere, aut benedicere possunt, cano. noua. de peni. & remiss. cano. mulierem, 33. q. 5.

25 ¶ Ethnicis t̄ seu paganis in statuendis sacrificulis & suis sacerdotibus, multa quoque fuerunt obseruata: delata tamen sacrorum cura & ministeribus. Exstantque adhuc antiquarum rerum publicarum de illis leges. Et primum Platonis haec lex, Plato 6. de legibus: Sacerdotes tam viri quam mulieres editti constituentur sunt, partim de electione, partim sorte. Quae ad sacerdotum electionem pertinent, Deo committenda sunt, vt quem admodum illi placuerit, ita

diuina fortuna cui tributum id sit, sortes ferat: in eorum autem qui suffragium consensum sunt examinatione, ille est comprobandus, qui interget sit atque legitimus. Deinde, a deo quam maxime munda, ex perit quoque cadis, omniumque huiusmodi quae aduersus leges committuntur: cuius pater materve similiter vixerint. Sacerdotum non datur annuus quam annum: nec pauciores annos, quam sexaginta natus sit, qui secundum sacras leges res diuinas est tractaturus. Eademque de mulieribus sacris, quae de viris statuta intelligantur. Morem Romuli lege inductum eligendi ad sacra gentium pertractanda, describit Dionys. Halicarnassius in 2. antiq. Roma. his verbis: Cum alii, inquit, temere ierumque ac inconsiderate sacerdotes eligant, quidam licitatoribus proponentes hunc honorem, quidam committentes sortibus, ipse Romulus, neq. venalia voluit esse sacerdotia, neq. sortis subdita, sed lege iunxit, vt ex singulis cuius legerentur bini, annum egressi quinquagesimum, qui virtute ac genere excellerent ceteros, censumq. sufficientem haberent, & integri essent corpore. Is non ad certum tempus, sed in omnem vitam eum honorem concessit, in muneribus propter etatem a militia, & propter privilegium exemptis ab urbanis negotiis. Quoniam autem quadam sacra fieri per mulieres oportebat, quadam etiam per pueros paruos maximoq. vt is quoq. quantum posset, consuleret: voluit uxores cum suis maritis fungi sacerdotio, est qua sacra viros obire vitaret mos patrius, ea relinquere foeminis, in singulis ministeriis partem debitam veni etiam, &c. Aristoteles neque agricolas, neque artifices, neque quemquam vilium exercitorum sacerdotem esse depurandum tradit, propter honorem Deo exhibendum, Aristot. li. 7. Polit. c. 9.

De Modo & Forma ordinationis faciendae.

Cap. II.

- 1 Ordinari nemo debet sine titulo. De titulo clericorum ibi plura, eod. Titulus presbyteratus cuius reditus esse debeat, eod. Titulus presbyteratus inalienabilis, nec obligari potest, eod.
- 2 Scrutinium in ordinandis quid, & quale.
- 3 Ordines quis dicatur sursum suscipere, & 4.
- 4 Ordinis quo tempore conferri possint.
- 5 Ordines conferri debent ordine, non per saltum, & inordinatis.

Modus t̄ ordinandi est, vt non absolute fiat ordinatio, sed cum titulo, id est, cum ecclesia vel ecclesiastico beneficio, ex concilio Chalcedonenſi, refertur in can. 1. 70. dist. in quo cautum, vt ordinatio cuiusque fieret, aut in ecclesia sua ciuitatis, aut in martyrio, vbi scilicet sunt reliquiae martyrum, aut in monasterio, alioquin irritam esse, quod pertinet ad executionem, non quoad ordinem. Idem & in concilio Urbani Papae Placentiae habito statutum, in can. 2. 70. dist. Et proinde recte propectum, ne clericus vnus ciuitatis & ecclesiae alicuius, in ecclesia aliena ordinari possit sine consensu proprii episcopi, ex cuius ordinatione habuit ritulum, tota 71. dist. Hodie tamen in ordinatione non exigimus, vt ordinandi habeant ecclesiam aliquam pro titulo, sed loco ecclesiae sufficit, aut exigitur idoneum patrimonium, vnde viuere possint: quod est tituli nomine, sine quo episcopus non debet ordinare, c. 2. & c. suis questionibus, c. 23. de prob. Vel si sine eo ordinet, tenetur ei alimenta exhibere, donec beneficium sufficiens ei conferat, c. cum secundum, de prob. & c. 4. eod. Similiter si repentina clade patrimonium eius exhaustum est: cum enim propria non sufficiunt clericis ecclesiasticis, ecclesiastica habere debent, can. illi autem, 12. q. 1. cano. clericos, 1. q. 2. gl. in d. c. suis questionibus, ne clerici in opprobrium ordinis clericalis mendicare cogantur, can. dicitur, 93. dist. Aurum enim habet ecclesia, non vt seruet, sed vt distribuatur pauperibus, can. aurum, 12. q. 2. Et fures sunt & latrones, qui conferunt vel propria faciunt, quae superflua ex beneficiis, & patiuntur tot egenos esse. Quod procuratores seu negotiorum gestores Dei & pauperum tantum sint, bonaq. illis & ecclesiis illorum destinata sunt, non vt se solum nutriant, sed & vt alant pauperes. Sicut & tempore institutionis ecclesiae, omnia vendebant Christiani & pretium venditorum ad pedes deferebant apitolorum, vt illi singulis distribuere egenis pro modo indigentiae, Acto. 5. Proinde qui domesticis fidei sunt pauperes, multo magis bonorum ecclesiasticorum participes esse debent, ad Galat. 6. 1. ad Tim. 5. Constitutionibus regis quoq. Comitiorum Aureliae enſi art. 12. statutum ex iuris ratione, ne plati presbyteros sine reditu aliquo vel beneficio creet, quibus se aere possint: eaq. causa cautum, vt de eo reditu prius testatio fieret coram iudice ordinario per quatuor ciues, q. sine fraude & bona fide afferuerint patrimonium presby-

randi esse reditus quinquaginta ad minus librarum, pro quibus qui ita testantur, teneantur annuatim, si non ad sint ordinato. Et insuper statutum, ut hic reditus temporalis inalienabilis esset, & extra ordinem a leam obligationum & hypothecarum, post tempus ordinationis presbyteri, & pendente eius vita. Sancitum quoque in iure, ut si alterius episcopi iussu ordinandi generali episcopus sine titulo ordinet, ipse qui ordinauit, teneatur alere: si speciali iussu ordinet, is qui iussit. Quod si ordinentur a non suo episcopo, ex dimissione leu cum literis dimissoriis alterius diocesanos clerici, non qui ordinat: sed qui permisit ut ibi ordinarentur, alere debet, donec titulum vel beneficium nacti fuerint. *ca. si episcopus. ca. 7. de praben. in 6.*

2. ¶ Dehinc in maioribus scrutinium precedit ordinationem, per quod archidiaconus qui assistit episcopo, eidem dicit, *Postulas sancta mater ecclesia hunc diaconum vel subdiaconum, ad omnes diaconatus vel presbyteratus assumi: & interrogatus, num dignus sit responderet, In quantum humana fragilitas nosse sinit, se eum dignum arbitrari, c. vni. de scrut. in ord. faciem.* Quomodo autem & quare fiat, ante indicauimus. ¶ Accedit sententia superioris, quæ accedere debet: alioquin si sine ea, ut si examinationem non fuerit passus, dicitur quis furtiue ordines suscipere, & castigatur, *tex. & gl. in c. 1. in ver. furtiue, de eo qui furt. ordin. suscep.*
4. ¶ Præterea in temporibus legitimis ordinatio fieri debet ab episcopis, nempe maiorum ordinum, tantum in ieiunio quatuor

temporum, & sabbatho ante dominicam de passione: minorum tamen fieri potest dominicis & aliis festiuis diebus, *c. 2. & 3. de temp. ordin.* in quibus maiores ordines non conferuntur ab episcopis, quamuis possint & tunc a sum. pont. conferri, *c. 1. eod.* Verum ordinatus a Papa, sine licentia sum. pont. ad superiores ordines non promouetur, *c. cum in distribuendis. eod.* Ceterum extra prædicta tempora ordinatus ordinis recipit characterem, sed non nisi penitentia imposta & ea impleta permittitur administrationi, *ca. consultationi, eod. ca. cum quidam, c. si. eod.* quia tempus non est de substantia ordinis, *gl. in d. ca. consultationi.* sed ex iuris postiuu constitutione. Et proinde transgressio punibilis, ut & animaduersione dignum est, si duo sacri ordines vno die conferantur, id enim & prohibitum quoque est, *c. literas, ca. 13. eod.* & qui contulit episcopus etiam mandato Metropolitanum, a potestate conferendi suspenditur, *ca. dilectus. c. 1. 5. eod.* Et furtiue etiam quis ob id dicitur ordinatus, *c. 3. & fin. de eo qui furti. ordin. suscep. lib. 5. Decret. tit. 30.*

¶ Obseruandum in quoque est, ut ordines serie & gradatim, non inuerso ordine conferantur, *can. sollicitudo. 5. 2. dist.* Qui enim id molitur, penitentia subiciendus est, postquam ordo prætermittitur suppleri potest, *c. 1. de cler. per fals. promot. li. 5. Decret. tit. 29.* Inordinate tamen ordinatus suspendendus, & interim suspendendus, *ca. saloniense, 63. distinct.*

DE PERSONARVM EX CAUSA SA BENEFICIORVM DISTINCTIONE ET DE BENEFICIIS. LIBER XVII.

Tractandorum in hoc libro summa. Cap. 1.

1. Methodus future tractationis de beneficiis.

Ed in hæc hæc tenus dicta sufficiant speciali nota, de personarum ecclesiasticarum distinctione, & earum quæ aliquid ecclesiasticum pertractant. Nunc operæ pretium est, ut quia in beneficia generaliter incidimus, de illis in vniuersum quædam persequamur, ut facilius personarum beneficiatorum dignitates & iura appareant. Dicemusque quid beneficium, eius species & nomenclaturas, erectiones, extinctiones, collationes, & prouisiones, & quæ in his, qualesve personæ considerandæ: Et de vacatione, & iudiciis eorum. In quibus quantum assequi potuimus, Deo iuuante, ea quæ vsui quotidiano necessaria videbantur, & quibus egemus circumcisissimis fimbriis, quas poteramus explicare, transtulimus.

De Beneficii finitione. Cap. 2.

1. Beneficii appellatio lata.
2. Beneficii ecclesiastici definitio.
3. Beneficium habet distinctam portionem.
4. Beneficium improprie dicitur sine fructibus & redditibus. Canonici ad effectum & in herba quis, nec proprie canonici, nisi ad effectum, eod. Canonatus diu non potest esse sine præbenda. eod. Qui habet beneficium in expectatione, non permutat illud. Mandatarij non sunt beneficiati quando in expectatione, eod. Beneficium ecclesiasticum constat officio diuino, & redditibus. Beneficia ecclesiastica nec emi, nec vendi possunt, quare. Beneficia cum quibus oneribus dari possunt. Beneficia ecclesiastica gratis conferenda. Beneficiatorum quale est officium diuinum in iure. Horas canonicas, seu officium diuinum non dicitur beneficiarius, an teneatur ad restitutionem fructuum ex beneficio perceptorum. De residentia, seu assiduitate beneficiatorum in loco beneficii. Beneficium omne, etiam minimum, exigit residentiam. Residentia in loco beneficii quando excusatur, & 14. Episcopo assidens excusatur a residentia, & percipit fructus sue canonice, exceptis diariis. Beneficia perpetuo, non ad tempus possidenda dantur. Beneficium curare nemo cogitur, eod. In commendam quæ beneficia ad tempus dantur. Beneficium ecclesiasticum non datur iure hereditario proximis. Beneficiarius de fructibus beneficii testatur in Gallia.

19. Beneficia ecclesiastica conceduntur, laici interdum eorum capaces.

20. Beneficia teneri non possunt sine canonica institutione.

21. Beneficii ecclesiastici veri nota.

Quemadmodum in sacerdotii appellatio arcta nimium videtur, ad significandos eos, qui ecclesiastica bona in titulum possident, utpote quod omnes non sint sacerdotes: ita & beneficii nomen latius est, & ad alia, quam ea quæ conceduntur & ecclesiasticis personis conuenire possunt, pertinet. Beneficium namque largitionis est species, & beneuola concessio gaudium tribuens capienti, capiensque tribuendo, *s. 1. in quib. cau. seu. amita. Seneca, li. 1. de benefic.* Quia finitione & beneficium principis contineri potest, quod latius interpretari debemus, *l. si de constitut. princ. in P. ca. cum dilecti in fine. de donati. c. olim. de verb. signif. item & auxilium legis, quod & beneficium dicitur, quale restitutio in integrum. l. in uores. 8. de restit. in integ. epistola Adriani & feuda seu clientelæ, s. p. in libris Feudorum, ut ut. de duo fratrib. de nouo benef. in ues. commodatum, l. in commodata. s. sicut commoda. relictum & donum omne, c. cum liberum. de sepultur.* Et proinde illa quoque finitio improprie transferatur ad ecclesiastica bona, quæ nomine beneficii dicuntur: quia latior suo finitio, contra regulas finitionum, *l. 1. s. dolum. de dol. P.* Tum etiam quod feudalis illa beneficii finitio non possit quadrare ecclesiastico beneficio, bona tamen cum uenia eorum, quibus diuersum placuit. Quorum ex albo est Paulus Romanus antiquus interp. in trac. de 7. entio. eccles. qui ait, beneficium dici, quod bona faciat: alii autem ad hoc omnino transferunt, ut Panormitanus in c. ad audientiam, de prescri. & cap. vni. de commod. Polynthea tract. de benef. Ioannes de Selua tract. de benef. par. 1. q. 1. Proinde diuidimus beneficium, in ecclesiasticum, de quo locuturi sumus, & non ecclesiasticum, de quo alibi. ¶ Beneficii itaque ecclesiastici alia erit finitio, ut sit distincta, & spiritali muneri coniuncta iurium ecclesiasticorum portio, certis ædibus factis in hoc assignata, ut perpetuo per clericos ad vitam utenda clerico legitime assignetur. ¶ Distincta in portio est in primis: nam antequam distinctio fiat, non est beneficium, *ca. ex parte Assens. de concess. præben.* Diximus autem & paulo ante quomodo distincta sunt beneficia, & decimæ per summos pontifices, per loca, & regiones per Euaristum & Dionysium Portio porro hæc, fructus continet. ¶ Ideo beneficium sine fructibus improprie est, *ca. si quis obierit, 1. quæst. 2. Panormitan. cap. de multa, de præben. vide Gemef. ad reg. cancell. de anna. possessor. cap. relatum, de præben.* Quare canonicus creatus sub spe, seu, ut dicunt, cum expectatione præbendæ, qui dicitur canonicus in herbis receptus. Item man-